

Cecilia ALEXANDRI   Ioan DAVIDOVICI
Dinu GAVRILESCU
- coordonatori -

TRATAT DE ECONOMIA AGRICULTURII

București, România
Editor: Valeriu IOAN-FRANC

Redactor: Paula NEACȘU
Prezentare grafică: Mihaela PINTICĂ
Coperta: Nicolae LOGIN

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin Editurii EXPERT.
Reproducerea, fie și parțială și pe orice suport, este interzisă fără acordul
prealabil al editorului, fiind supusă prevederilor legii drepturilor de autor.

ISBN 973-618-014-X

Apărut 2003

TRATAT DE ECONOMIA AGRICULTURII

Coordonatori:

dr. Cecilia ALEXANDRI, dr. Ioan DAVIDOVICI, dr. Dinu GAVRILESCU

Autorii:

Cornelia Alboiu - cap. 11

Dr. Cecilia Alexandri - cap. 2 (2.1, 2.2, 2.3); cap. 5 (5.1, 5.2, 5.4); cap. 7; cap. 8 (8.8)

Prof. univ. dr. Gheorghe Ciulbea - cap. 1 (1.6)

Prof. univ. dr. Ioan Davidovici - cap. 2 (2.4.1, 2.4.2, 2.4.3, 2.4.4); cap. 4 (4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5); cap. 10; cap. 12 (12.1)

Cătălin Dărășteanu - cap. 8 (8.7)

Prof. univ. dr. Dinu Gavrilăscu - cap. 2 (2.4.2, 2.4.3); cap. 4 (4.5); anexa 1.1

Dr. Daniela Giurca - cap. 9 (9.2, 9.4, 9.5); cap. 12 (12.1, 12.2, 12.3); cap. 13 (13.1, 13.2, 13.3)

Dr. Gheorghe Hurduzeu - cap. 9 (9.1, 9.4); cap. 13 (13.4)

Lucian Luca - anexa 1.1

Minodora Moldovan - cap. 6 (6.2, 6.3)

Prof. univ. dr. Marin Popescu - cap. 1 (1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5); cap. 8 (8.5)

Ioana Roman - cap. 6 (6.1, 6.3); cap. 15 (15.1)

Dr. Mirela Rusali - cap. 9 (9.3)

Dr. Marioara Rusu - cap. 14

Dr. Elena Sima - cap. 15 (15.1)

Dr. Camelia Șerbănescu - cap. 8 (8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.6); cap. 9 (9.2, 9.5); cap. 12 (12.1, 12.2, 12.3)

Dr. Filon Toderoiu - cap. 1 (1.6); cap. 3; anexa 1.1

Luiza Toma - cap. 15 (15.2, 15.3)

Monica Tudor - cap. 5 (5.3)

Maria Vincze - cap. 12 (12.1, 12.2, 12.3, 12.4); anexele 4.1, 4.2

Coordonatorii capitolelor:

Capitolul 1 - Prof. univ. dr. Marin Popescu

Capitolul 2 - Dr. Cecilia Alexandri, prof. univ. dr. Dinu Gavrilăscu

Capitolul 3 - Dr. Filon Toderoiu

Capitolul 4 - Prof. univ. dr. Ioan Davidovici

Capitolul 5 - Dr. Cecilia Alexandri, dr. Violeta Florian

Capitolul 6 - Ioana Roman, Minodora Moldovan

Capitolul 7 - Dr. Cecilia Alexandri

Capitolul 8 - Dr. Camelia Șerbănescu

Capitolul 9 - Dr. Daniela Giurca

Capitolul 10 - Prof. univ. dr. Ioan Davidovici

Capitolul 11 - Dr. Cecilia Alexandri

Capitolul 12 - Dr. Daniela Giurca

Capitolul 13 - Dr. Daniela Giurca

Capitolul 14 - Dr. Violeta Florian

Capitolul 15 - Dr. Violeta Florian, Luiza Toma

Traduceri: Raluca Văleanu

Procesarea textului: Elisabeta Roșu - asistent I, Mihaela Kruzslıcka - asistent I, Cătălina Dumitrescu - asistent I la Institutul de Economie Agrară

Alte contribuții: Lucian Luca

CUPRINS

Introducere 1

Partea I - Concepte și delimitări

Capitolul 1

Economia agriculturii - știință economică teoretico-aplicativă 7

1.1. Economia agriculturii - componentă a științei economice 7

1.2. Obiectul și definirea economiei agriculturii 12

1.2.1. Agricultura - activitate multimediară 12

1.2.2. Principalele particularități ale agriculturii 14

1.2.3. Multifuncționalitatea agriculturii 18

1.2.4. Definierea economiei agriculturii 22

1.3. Metoda de cercetare 28

1.4. Funcțiile economiei agriculturii. Raportul dintre economia agriculturii și politica agrară 31

1.5. Interdependențe dintre economia agriculturii și alte științe 34

1.6. Repere ale gândirii agrare 39

1.6.1. Gândirea agrară universală 39

1.6.2. Repere ale gândirii agrare din România 47

Anexa 1.1. Câteva elemente ale gândirii românești de economie agrară în perioada 1945-2002 63

Bibliografie 70

Capitolul 2

Poziția agriculturii în sistemul agroalimentar și economia națională 73

2.1. Statistica agricolă și conturile naționale: de la valoarea adăugată la venituri 73

2.2. Sectorul agroalimentar din România - evoluții după 1990 79

2.3. Structura sectorului agroalimentar și calculul principalilor coeficienți	83
2.3.1. <i>Coeficienții verticali ai ramurilor</i>	83
2.3.2. <i>Coeficienții orizontali ai ramurilor</i>	88
2.3.3. <i>Gradul de integrare</i>	92
2.4. Integrarea agriculturii în economia agroalimentară	93
2.4.1. <i>Definirea conceptului de economie agroalimentară</i>	93
2.4.2. <i>Structura sectorului agroalimentar</i>	96
2.4.2.1. <i>Tipologie</i>	97
2.4.2.2. <i>Structura funcțională</i>	97
2.4.2.2.1. <i>Producția agricolă</i>	97
2.4.2.2.2. <i>Transformarea</i>	98
2.4.2.2.3. <i>Distribuția</i>	99
2.4.3. <i>Integrarea agroalimentară - cale de formare și consolidare a sectorului agroalimentar</i>	100
2.4.4. <i>Economia agroalimentară, un sistem cibernetic</i>	107
2.4.4.1. <i>Definirea sistemului agroalimentar</i>	107
2.4.4.2. <i>Caracteristicile sistemului</i>	110
Bibliografie	115

Partea a II-a - Resursele și structurile agricole

Capitolul 3	
Resursele în agricultură	119
3.1. <i>Definiri și clasificări</i>	119
3.2. <i>Factorii de producție - delimitări conceptuale</i>	122
3.3. <i>Criterii de clasificare a resurselor și factorilor de producție</i>	124
3.4. <i>Elemente comune ale conceptelor definitorii</i>	125
3.5. <i>Matricea criterială de clasificare a resurselor și factorilor</i>	127
3.6. <i>Resursele umane (de muncă)</i>	131
3.7. <i>Resursele funciare</i>	134
3.8. <i>Resurse informaționale</i>	138
3.9. <i>Relații "resurse-intensificare"</i>	140
3.10. <i>Raporturi "resurse-reproducție economică"</i>	144
Bibliografie	149

Capitolul 4	
Exploatația agricolă	153
4.1. Conceptul de exploatație agricolă	153
4.2. Tipologia exploatațiilor agricole	157
4.3. O abordare funcțională a exploatației agricole	161
4.3.1. <i>Resursele exploatației agricole: rolul, clasificarea, costul de oportunitate</i>	162
4.3.2. <i>Procesele de transformare ale inputurilor în outputuri - valorificarea factorilor de producție</i>	166
4.3.3. <i>Produsele și/sau serviciile obținute</i>	166
4.3.4. <i>Exploatația agricolă - sistem funcțional</i>	167
4.4. Mediul extern al exploatației agricole	171
4.5. Exploatațiile agricole din România anilor de tranziție	185
4.5.1. <i>Cadrul legal și instituțional al tranziției spre noile structuri agrare</i>	185
4.5.2. <i>Noii agenți economici</i>	190
4.5.3. <i>Caracteristicile definitorii ale actualilor agenți economici</i>	193
Anexa 4.1. Principiile cooperatiste	202
Anexa 4.2. Elemente definitorii ale cooperativei agricole în țările dezvoltate	206
Bibliografie	215

Partea a III-a - Oferta agricolă și cererea de produse alimentare

Capitolul 5	
Comportamentul economic al producătorului și oferta agricolă	219
5.1. <i>Conceptul de funcție de producție</i>	220
5.2. <i>Comportamentul economic al producătorului</i>	224
5.3. <i>Comportamentul economic al producătorului în agricultura de subsistență</i>	228
5.4. Teoria ofertei de produse agricole	236
5.4.1. <i>Funcția ofertei agricole</i>	236
5.4.2. <i>Abordare dinamică</i>	238
5.4.3. <i>Caracteristicile ofertei agricole</i>	240

5.4.4. Cererea de inputuri.....	243
5.4.4.1. Cererea de inputuri și optimul producătorului agricol.....	243
5.4.4.2. Cazul unei funcții de producție cu mai multe variabile	246
5.4.4.3. Capitalul fix din agricultură	247
Bibliografie	249
Capitolul 6	
Economia producției agricole	251
6.1. Eficiența utilizării resurselor	251
6.2. Progresul tehnic în agricultură	253
6.2.1. Progresul tehnic - cadrul general	253
6.2.2. Caracteristicile progresului tehnic în agricultură	256
6.2.3. Sursele progresului tehnic.....	258
6.2.4. Adoptarea și difuzarea progresului tehnic.....	260
6.2.5. Progresul tehnic în modelarea economică.....	261
6.3. Risc și incertitudine	263
6.3.1. Risc și incertitudine - concepte și modele.....	263
6.3.2. Progres tehnic și risc.....	267
Bibliografie	270
Capitolul 7	
Comportamentul consumatorului și cererea alimentară	271
7.1. Scurt istoric - utilitate cardinală sau utilitate ordinală?.....	271
7.2. Calculul economic al consumatorului și curbele de indiferență.....	274
7.2.1. Alegerile consumatorului.....	274
7.2.2. Rata de substituție între două produse	276
7.3. Restricția bugetară și echilibrul consumatorului	278
7.4. Relația dintre venit și consum - curba lui Engel	283
7.5. Variațiile în echilibrul consumatorului - efectul de venit și efectul de substituție	285
7.6. Cererea de produse alimentare.....	287
7.6.1. Funcțiile cererii	287
7.6.2. Elasticitatea cererii	290

7.6.3. Comportamentul consumatorilor - analiză empirică	29
7.6.3.1. Comportamente alimentare în țările sărace	29
7.6.3.2. Comportamente alimentare în țările în curs de dezvoltare	29
7.6.3.3. Comportamente alimentare în țările dezvoltate	30
7.6.4. Metode pentru estimarea parametrilor funcțiilor cererii pentru produsele alimentare.....	30
Bibliografie	31
Partea a IV-a - Piețe agricole	
Capitolul 8	
Economia piețelor agricole	31
8.1. Principalele structuri de piață	31
8.1.1. Formarea prețului de echilibru în condițiile pieței cu concurență pură și perfectă	31
8.1.1.1. Echilibrul pe termen scurt.....	31
8.1.1.2. Echilibrul pe termen lung.....	31
8.1.2. Formarea prețului de echilibru în condițiile pieței de monopol.....	31
8.1.3. Concurența monopolistică (imperfectă)	32
8.1.4. Piața oligopolistică.....	32
8.2. Eșecul piețelor	32
8.2.1. Tipurile de eșec al piețelor	32
8.2.2. Cauzele eșecului piețelor	32
8.2.3. Externalități.....	32
8.3. Piețe agricole	32
8.3.1. Tipologia economică a piețelor agricole: participanți și concurență	32
8.3.2. Particularități ale piețelor agricole	33
8.3.3. Raționalitatea intervenției statului asupra piețelor agricole.....	33
8.4. Prețuri agricole	33
8.4.1. Tipologia prețurilor agricole.....	33
8.4.2. Politici de preț.....	34
8.4.3. Principalele instrumente de politici de prețuri în agricultură și efectele lor	34
8.5. Piața funciară	34
8.5.1. Conținut și caracteristici principale.....	34

8.5.1.1. Precizări noționale.....	349
8.5.1.2. Funcțiile pieței funciare.....	349
8.5.1.3. Caracteristici principale.....	350
8.5.2. Vânzarea-cumpărarea de pământ. Prețul pământului.....	351
8.5.3. Vânzarea-cumpărarea de pământ în România.....	357
8.5.4. Arendarea.....	360
8.5.4.1. Arendarea în România.....	362
8.5.4.2. Modalități de calcul al arendeii.....	364
8.6. Piața forței de muncă în agricultură.....	365
8.6.1. Tendințe în oferta pe piața forței de muncă din agricultură.....	365
8.6.2. Particularități ale cererii pe piața forței de muncă din agricultură.....	368
8.7. Piețe financiare rurale.....	371
8.7.1. Introducere.....	371
8.7.2. Leasing în agricultură.....	372
8.7.3. Piețele de credit rural.....	376
8.7.4. Piețe la termen în agricultură.....	383
8.8. Piețele inputurilor și foarfecele prețurilor.....	391
Bibliografie.....	396
Capitolul 9	
Comerț agricol internațional.....	399
9.1. Teorii privind relațiile comerciale internaționale.....	399
9.1.1. Obiective, funcții și importanța politicii comerciale.....	399
9.1.2. Principalele tipuri de politică comercială.....	401
9.1.2.1. Politica de liber schimb.....	402
9.1.2.2. Politica protecționistă.....	403
9.1.3. Instrumente de politică comercială.....	404
9.1.3.1. Instrumente comerciale tarifare.....	404
9.1.3.1.1. Importanța taxelor vamale pentru o țară - cazul unei țări mici.....	407
9.1.3.1.2. Impactul taxelor vamale asupra prețurilor interne și internaționale.....	408
9.1.3.2. Instrumente de politică comercială de natură netarifară. Cele mai utilizate bariere netarifare.....	409
9.2. Instituționalizarea comerțului agricol internațional.....	416
9.2.1. Acordul pentru agricultură al Rundei Uruguay.....	420
9.2.1.1. Accesul pe piețe.....	422

9.2.1.2. Susținerea internă.....	422
9.2.1.3. Subvențiile la export.....	423
9.2.2. Angajamentele României în cadrul OMC.....	424
9.3. Ce va aduce nou Runda mileniului?.....	425
9.3.1. Poziția UE în viitoarele negocieri.....	426
9.3.2. Interese și opțiuni ale țărilor central și est-europene.....	428
9.4. Competitivitatea internațională.....	435
9.4.1. Delimitări conceptuale.....	435
9.4.2. De la avantajul comparativ la cel competitiv.....	441
9.4.2.1. Avantajul comparativ în teoria clasică.....	441
9.4.2.1.1. Avantajul comparativ în cazul a două țări și două produse.....	442
9.4.2.1.2. Avantajul comparativ în cazul a două țări și "n" produse.....	445
9.4.2.2. Avantajul comparativ în teoria neoclasică.....	445
9.4.2.2.1. Teoria Heckscher-Öhlin.....	446
9.4.2.2.2. Avantajul comparativ în cazul a două țări, două produse și doi factori.....	450
9.4.2.3. Teoria avantajului competitiv.....	452
9.4.3. Concluzii.....	457
9.5. Principalii indicatori pentru comensurarea competitivității, utilizați în sectorul agroalimentar.....	459
9.5.1. Evaluarea susținerii agriculturii.....	460
9.5.1.1. Principalii indicatori.....	460
9.5.1.2. Coeficienții de protecție.....	466
9.5.2. Indicatori de evaluare a avantajului comparativ. Costul resurselor interne.....	468
9.5.3. Indicatori ai competitivității externe.....	471
9.5.3.1. Indicatorul avantajului comparativ revelat (RCA).....	471
9.5.3.2. Analiza "shift and share".....	473
9.5.3.3. Cota de piață.....	473
9.5.3.4. Metoda clasificărilor.....	473
9.5.3.5. Analiza intensității factorilor.....	475
9.5.3.6. Valoarea unitară a exporturilor și importurilor.....	475
Bibliografie.....	476

Partea a V-a - Creșterea agricolă și bunăstarea

Capitolul 10	
Creștere agricolă	483
10.1. Creștere globală și agricolă	483
10.1.1. <i>Definiri, concepte, interdependențe - conexiuni directe și inverse</i>	483
10.1.2. <i>Variabilele fundamentale ale managementului creșterii agricole</i>	490
10.1.2.1. Cererea și consumul de produse agricole	490
10.1.2.2. Productivitatea agriculturii și dinamica raportului de forțe în repartizarea câștigului de productivitate	496
10.2. Modelul general al sistemului agricol de producție	507
10.3. Creșterea agricolă în contextul unui model de inspirație neoclasică	514
10.4. Alocarea capitalului și condițiile creșterii produsului intern brut în agricultură	531
Bibliografie	543
Capitolul 11	
Economia bunăstării	545
11.1. Eficiența economică sau optimul lui Pareto	546
11.2. Optimul Pareto; eficiența alocării bunurilor între consumatori	546
11.3. Eficiența alocării factorilor de producție	549
11.4. Optimul Pareto într-o economie cu concurență perfectă	551
11.5. Criteriul compensării. Criteriul lui Pareto cu îmbunătățire potențială	552
11.6. Surplusul consumatorului: estimarea efectelor modificării prețului asupra bunăstării	554
11.7. Eșecul pieței. Intervenția statului în economie	556
11.7.1. <i>Monopolul</i>	557
11.7.2. <i>Externalitățile</i>	558
11.7.3. <i>Politica guvernamentală. Efectul susținerii prețului</i>	561
Bibliografie	564

Partea a VI-a - Politici agricole și de dezvoltare rurală

Capitolul 12	
Politici agricole	567
12.1. Locul politicilor agricole în cadrul politicilor economice	567
12.2. Delimitări conceptuale	570
12.2.1. <i>Obiectivele politicilor agricole</i>	571
12.2.2. <i>Instrumentele politicilor agricole</i>	575
12.3. Modele fundamentale de politici agricole	581
12.4. Clasificarea efectelor politicilor agricole	590
12.4.1. <i>Modele de analiză a efectului instrumentelor politicii agricole și comerciale</i>	591
12.4.2. <i>Impactul politicilor agricole asupra economiei naționale</i>	601
Bibliografie	604
Capitolul 13	
Politici agricole în lume	607
13.1. Politica agricolă a Uniunii Europene	607
13.1.1. <i>Origine și evoluție</i>	607
13.1.1.1. <i>Reforma PAC: de la Mansholt la MacSharry</i>	609
13.1.1.2. <i>Reforma din mai 1992: noua politică agricolă comună</i>	611
13.1.1.3. <i>Agenda 2000</i>	612
13.1.2. <i>Organizarea comună de piață pentru câteva din cele mai reprezentative sectoare ale agriculturii UE</i>	615
13.1.2.1. <i>Culturi în teren arabil: cereale, oleaginoase, leguminoase boabe și plante de fibră</i>	615
13.1.2.2. <i>Carne de vită și vițel</i>	616
13.1.2.3. <i>Lapte și produse lactate</i>	618
13.1.2.4. <i>Carne de porc</i>	619
13.1.2.5. <i>Carne de pasăre</i>	620
13.1.2.6. <i>Zahăr</i>	620
13.1.2.7. <i>Legume și fructe</i>	621
13.1.3. <i>Politica structurală și regională</i>	623
13.1.3.1. <i>Instrumentele actualei politici structurale</i>	625
13.1.3.2. <i>Resursele financiare</i>	626
13.1.3.3. <i>Implementarea politicilor structurale</i>	627

13.2. Politica agricolă comună față în față cu viitoarele constrângeri: rundele de negocieri ale Organizației Mondiale a Comerțului și lărgirea UE	632
13.2.1. Lărgirea Uniunii Europene - o nouă provocare.....	634
13.2.2. Extinderea Uniunii Europene și agricultura. O strategie de integrare pentru noile state membre.....	636
13.3. Posibile schimbări ca urmare a revizuirii PAC (the mid-term review)	637
13.4. Politica agricolă a Statelor Unite ale Americii	641
Bibliografie	647
Capitolul 14	
Politici de dezvoltare a spațiului rural	651
14.1. Precizări conceptuale privind spațiul rural	651
14.1.1. Definierea ruralului - o abordare multidisciplinară.....	651
14.1.2. Ruralul în viziunea Uniunii Europene.....	656
14.1.3. Clasificarea spațiilor rurale.....	657
14.1.4. Definierea și tipologia regiunilor.....	660
14.1.5. Relația rural-urban.....	660
14.2. Dezvoltarea rurală	662
14.2.1. Definiere, obiective și principii ale dezvoltării rurale.....	662
14.2.2. Dezvoltare rurală - dezvoltare durabilă.....	664
14.2.3. Dezvoltare rurală - dezvoltare regională.....	666
14.2.4. Tendințe în politica de dezvoltare rurală.....	668
14.3. Politici de dezvoltare rurală - perspectivă europeană	669
14.3.1. Politica de dezvoltare rurală în Uniunea Europeană.....	670
14.3.1.1. Scurtă prezentare a evoluției politicii rurale în Uniunea Europeană.....	671
14.3.1.2. Obiective prioritare de susținere a politicilor rurale.....	676
14.3.1.3. Instrumente juridice, administrative și financiare privind politica de dezvoltare rurală.....	678
14.3.2. Politica de dezvoltare rurală în țările central și est-europene - o perspectivă asupra integrării.....	681
14.3.2.1. Etape ale politicii de dezvoltare rurală în TCEE.....	682
14.3.2.2. Măsuri și instrumente de asistență pentru TCEE în perioada de preaderare.....	685
Bibliografie	690

Capitolul 15	
Agricultura, economia mediului și dezvoltarea durabilă a spațiului rural	693
15.1. Agricultura durabilă: concepte, principii, clasificări	693
15.1.1. Concepte.....	693
15.1.1.1. Dezvoltare durabilă.....	693
15.1.1.2. Agricultura durabilă.....	697
15.1.2. Abordarea neoclasică față de cea tradițională.....	700
15.1.3. Clasificarea tipurilor de agricultură durabilă.....	702
15.2. Impactul agriculturii asupra mediului înconjurător	706
15.2.1. Efecte.....	706
15.2.1.1. Principalele efecte ale activităților de producție agricole asupra mediului.....	706
15.2.1.2. Principalele efecte ale politicilor agricole asupra mediului.....	707
15.2.1.3. Principalele efecte ale liberalizării comerțului agricol asupra mediului.....	709
15.2.2. Metodologii de estimare a relației dintre agricultură și mediu.....	710
15.2.2.1. De ce este necesară estimarea relațiilor de agromediu?.....	710
15.2.2.2. Clasificarea indicatorilor de agromediu.....	711
15.3. Instrumente ale politicii de agromediu	716
15.3.1. Caracterizare generală a cazului poluării agricole difuze.....	716
15.3.2. Instrumentele politicii de agromediu. Concepte, principii.....	719
15.3.3. Taxonomia instrumentelor de reglementare pentru combaterea poluării agricole difuze.....	720
Bibliografie	724

Tabele

Tabelul 2.1.1. Tabloul intrări/ieșiri - anul 1997.....	75
Tabelul 2.1.2. Exemplu pentru calcularea PIB-ului real.....	78
Tabelul 2.2.1. Ponderea valorii adăugate brute de către sectorul agroalimentar în produsul intern brut.....	79
Tabelul 2.2.2. Evoluția principalilor indicatori ai agriculturii.....	80
Tabelul 2.3.1.1. Coeficienții tehnici ai agriculturii.....	83
Tabelul 2.3.1.2. Ponderea principalelor ramuri furnizoare de inputuri agricole în consumurile intermediare ale agriculturii.....	84